

Nytt fra

ØSTMARKA

Medlemsblad for Østmarka 38. årgang Nr. 1/2004

SLÅ RING
OM
ØSTMARKA

Årsmøte 23. mars
Skjelbreia
Dyreliv ved hytteveggen
Lutvann det rene vannet?

Markalitteraturens store betydning

Av Steinar Saghaug

«Hvilken bok har betydd mest for deg?» er et spørsmål som ofte stilles i avisenes enquêtes. Mitt svar ville vært: «Gunnar Raabes bok Nordmarka og Krokskogen sommer og vinter utgitt i 1947». Denne boka åpnet mine øyne for markalitteraturen og ble den viktigste veiviseren for vår familie på 60- og 70 tallet til å oppsøke stadig nye spennende områder i Marka. Boka bidro til at turene fikk en ekstra kulturhistorisk klangbunn.

Det er utgitt en betydelig mengde litteratur om Marka gjennom årene. Østmarka har vært underrepresentert i antall bøker i forhold til bl.a. Nordmarka, og derfor hilses med glede enhver ny bokutgivelse om vår mark. Sigurd Senjes bok *Østmarka*, utgitt første gang i 1974 og nyutgaven i 1987, var lenge den eneste Østmarkaboka.

De av oss som «må ha alt» har oppdaget at det også finnes en god del Østmarkastoff i andre bøker og publikasjoner. For å få tak i dette må som regel antikvariatet oppsøkes. Men hvis en nøyer seg med å låne er bibliotekene absolutt å anbefale. Et nettsøk gir også mange treff på Østmarkastoff. Gjennom medlemsbladet vårt forsøker vi også å formidle biter av Østmarkas spennende kulturhistorie. Even Saugstad og Lise Henriksen har vært av de flittigste bidragsyterne i så måte, men også flere andre har skrevet spennende artikler.

Boka *Østmarka fra A til Å*, skrevet av Even Saugstad, ble den nye generasjon markabrukeres bok om Østmarka da den ble utgitt i samarbeid med Østmarkas Venner i 2000. Senjes bok i begge utgaver hadde da i flere år vært utsolgt fra forlaget.

Even Saugstad kom mot slutten av 2003 ut med en ny bok, *Hilsen fra Osloommarka*

– *postkort fra de dype skoger*, hvor Østmarka selvfølgelig er representert med en rekke gamle postkort.

I 2003 ble vi kontaktet av Finn Erhard Johannesen, som på oppdrag fra Topografisk forlag arbeidet med en ny og revidert utgave av Senjes bok om Østmarka. Året 2004 var ikke gammelt før forlaget i samarbeid med Østmarkas Venner kunne presentere en *nyrevidert og utvidet utgave av Sigurd Senjes bok om Østmarka*. Her er natur-, kultur- og lokalhistorie samlet i en bok.

I våre vedtekter står det bl.a. at Østmarkas Venner skal arbeide for å spre kunnskap om Østmarkas naturgrunnlag og historie. Våre bidrag (ikke økonomiske) til bokutgivelsene har vært en måte å følge opp dette arbeidet på.

Av innkallingen til årsmøtet i Østmarkas Venner tirsdag 23. mars kl. 19.00 på Skulderudstua vil dere se at Even Saugstad og Finn Erhard Johannesen der vil presentere sine markabøker. Det vil også bli mulig å få kjøpt bøkene til medlemspris. Vi håper flest mulig av våre medlemmer møter opp til et hyggelig litterært møte med Østmarkaforfatterne.

*Husk: Å lese er for hjernen
hva mosjon er for kroppen.*

Nytt fra Østmarka

Medlemsblad for Østmarkas Venner
Postboks 129, Tveita, 0617 Oslo
Ansvarlig redaktør: Steinar Saghaug
Redaksjonskomité: Helga Gunnarsdóttir,
Øyvind Pettersen og Johan Ellingsen
E-post: he-gunna@online.no

Forsidebilde: Den skal tidlig krøkes ...
Ingvild Youshuang med mammas skistaver ved Ulsrudvann.
Foto: Gunnhild Riise
Grafisk design, repro og trykking: GAN Grafisk AS
Opplag: 2.800
Frist for stoff til neste nr. er 15. april

Innkalling til årsmøte i Østmarkas Venner

tirsdag 23. mars 2004 kl 19.00 på Skullerudstua
Olaf Helsets vei 2, Oslo

Styret ønsker alle medlemmer velkommen til årsmøtet.

DAGSORDEN:

1. Valg av dirigent
2. Årsberetning
3. Regnskap
4. Fastsettelse av kontingent
6. Godkjenning av styrets forslag til budsjett
7. Valg

**Vi holder på den gode tradisjonen
med kaffe og wienerbrød**

Etter årsmøtet har vi gleden av å presentere to Østmarkabøker:
Finn Erhard Johannesen presenterer den nye utgivelsen av Senjes bok
om Østmarka og *Even Saugstad* kåserer rundt gamle postkort fra
Østmarka fra sin nye bok Hilsen fra Oslomarka.

Begge bøkene vil være til salgs til gunstig medlemspris!

For å komme til Skullerud kan man ta T-banens linje 3 eller buss nr. 79 til
Skullerud stasjon, eller kjøre til parkeringsplassen ved Olaf Helsets vei.

Styret i Østmarkas Venner 2003-2004

Leder: Steinar@Saghaug.no 91 37 22 42

Nestleder: Johan Ellingsen 64 92 80 52

Styremedlemmer:

Arild Rambøl 63 83 06 56

Helga Gunnarsdóttir 95 99 23 49

Varamedlemmer: Oddvar Rolstad 22 26 29 07

Finn Jensen 22 27 01 39

Jan Olav Nybo 22 27 28 57

Randi Hauger 67 90 43 38

Ida Elisabeth Hvoslef 22 28 54 63

Medlemsarkiv og regnskap: Kristin Ohnstad 93 40 66 71

E-post: kristohn@frisurf.no

Skjelbreia: stedet der to- og firbeinte trives

Av Even Saugstad

Det var neppe vaffer og solbærtoddy som sto på plankekjøvernes meny på Skjelbreia på 1700-tallet. I dag er dette derimot sikre salgsslagere for Oslomarka Trekkhundklubb som driver serveringen her.

Tre doble vaffelpresser går for fullt på Skjelbreia på gode skisøndager. Og foruten de populære vafle, kan stua by på hjembakke kaker, pølser og varmt drikke. Selv om serveringshytta på vestsiden av tunet er av forholdsvis ny dato – bygget på 1980-tallet – har Skjelbreia historie helt tilbake til 1700-tallet. Da gikk den såkalte Plankeveien rett forbi døra. Dette var hovedtransportveien på vinterstid fra sagbrukene i Enebakk og Rausjø og inn til Christiania. Enebakkveien, slik vi kjenner den i dag, ble åpnet i 1865 og gjorde den gamle sledetraséen gjennom Marka overflødig.

På Skjelbreia var det skjenkestue, her fikk hestene hvile og kjørekarene mat og ikke minst drikke. En pøl brennevin kostet ti skilling og ble gjerne delt av fire mann,

blir det fortalt. Det kunne gå hardt for seg både utenfor og innenfor veggene på skjenkestuene langs veien. En fast regel var at man skulle rykke ut fra hvilestedet i samme orden som man kom inn. Brudd på denne regelen resulterte gjerne i slagsmål. Og hvis en stakkar var ute og kjørte i annet ærend og møtte plankekjøerne, var det bare å trekke seg ut av veien. Ellers ble det bråk.

Trolig ble Skjelbreia ryddet allerede tidlig på 1700-tallet. Etter å ha stått ubrukt, muligens på grunn av hungersnød, var det igjen folk på plassen i 1770, og Anders Persen står oppført som eier. Etter at plankekjøringen tok slutt, ble plassen drevet som en husmannsplass under Rausjø. Det var dårlig jord på stedet, så plassfolket holdt dyr og spedde på med jakt og fiske.

Hovedhuset på Skjelbreia på 1930-tallet ... Foto: Alfred Janson

... i 1964 ... (Foto: Kristoffer Kristoffersen)

De siste som drev Skjelbreia som husmannsplass og småbruk var Bernt og Mary Bjørnholt, som flyttet ut i 1949. De hadde tidligere bodd på Bøvelstad nord i Børtervann, og etter årene på Skjelbreia flyttet de til Vangen. Mens Mary og Bernt drev Skjelbreia, kom turfolket innom for å kjøpe melk, kaffe eller brus – og kanskje slå av en prat slik det var vanlig på de mange bebodde markaplassene den gangen.

Trekkhundklubben

Oslomarka Trekkhundklubb disponerer nå Skjelbreia og har gjort det helt siden Oslo kommune overtok plassen og skogen i hele Rausjømarka i 1965. Klubben drev litt enkel servering til turfolket fra hovedhuset og senere fra en liten kiosk. Lenge var det også stasjon for hundeambulans på stedet, men nå er denne tjenesten overtatt av snøscootere. – Men det hender at vi fortsatt må sele opp en hund og rykke ut hvis vi får melding om en ulykke, sier Marit Stratton, som sammen med ektemannen Gunnar Martinsen bor på Skjelbreia og har overoppsynet med serveringen. Begge er ivrige trekkhundfolk, og det må man være med 16 bikkjer i kosten.

Serveringen på Skjelbreia drives på dugnad av Trekkhundklubbens medlemmer, og her holdes det åpent lørdager og søndager fra juletider og fram til slutten av mars. Det er ikke få liter med kakao og solbærtoddy som går med på en god skisøndag, forteller Marit og understreker at kakaoen er av det «ordentlige» slaget, ikke noe posegreier! Med kun få kilometer god løype uten særlig stigning fra parkeringsplassen på Bysetermåsan, har Skjelbreia blitt et yndet turmål også for barnefamilier. Prisene er også gunstige, sier Marit:

– 15 kroner for en vaffelplate med ost eller syltetøy er langt rimeligere enn de mer kommersielle nabohyttene.

... og i dag.

For de som vil ha en lengre skitur, er Skullerud, Sandbakken parkering eller Krokhol brukbare startsteder. Også folk som kommer fra Lørenskog med Losby som utgangspunkt eller fra Enebakk siden av Østmarka, kan følge gode, preparerte, rødmerkede skiløyper til Skjelbreia.

Også på sommerføre

Sommerturistene kan ikke glede seg over åpent serveringssted, men derimot over

Nystua på Skjelbreia er et yndet turmål for de tørste og sultne vinterstid. Den lune peisestua på Skjelbreia bærer tydelig preg av at det er en hundeklubb som driver stedet. Her prydes veggene av bilder fra konkurranser, pokaler og utmerkelser til hunder og kjørere.

en allsidig og flott natur. Naturreservatet er ikke langt unna og utsiktstopper som Kjerringhøgda og Tonekollen er fristende turmål. For de som velger sykkelen som framkomstmiddel går det en god trillesti sør for Skjelbreiavannet som gjør at du kan sykle fra Fjell og Bysetermåsan og gjennom Marka til Krokhol eller Sandbakken. En fin tur kan det også være å gå stien over Hestelidalshøgdene mellom Skjelbreia og Bysetermåsan. Denne stien ble bygget opp som en ridevei allerede på slutten av 1700-tallet, og steinmurene står fortsatt.

Halve serveringshuset på Skjelbreia er som en overnattingshytte som vanligvis brukes av de som tar seg av serveringen. Men utenfor serveringshelgene i vinterhalvåret kan både barnehager, organisasjoner og enkeltpersoner leie stedet som har 16 sengeplasser.

Plankekjørrer med slitne hester og store lass på 17- og 1800-tallet er nå byttet ut med spreke turfolk og ivrige trekkhunder. Men mat, drikke og hvile kan du fortsatt få på denne Østmarkaplassen med så lange tradisjoner.

Fakta:

Beliggenhet:	Ved veien sør for vannet Skjelbreia
Åpningstider:	Lørdag og søndag 10.00 - 17.00 i skisesongen
Telefon:	64 92 45 85
Sitteplasser:	ca 40
Byggeår:	Nybygget ca 1986, gamlehuset på 1800-tallet
Bestyrere:	Gunnar Martinsen og Marit Stratton
Eier:	Oslo kommune som leier ut til Oslomarka Trekkhundklubb
Avstander:	Bysetermåsan 3,5 km Krokhol 5,5 km Sandbakken, p-plassen 5 km Grønmo 9,5 km Skullerud 12 km

Høstmøte med tema VANN

Den 3. november inviterte Østmarkas Venner sine medlemmer og andre interesserte til høstmøte med tema VANN – lokalt og globalt – på Skullerudstua. Bakgrunnen var blant annet at 2003 var internasjonalt ferskvannsårl i FN-regi. Det skulle vise seg at temaet fenget på mange vis.

Info-sjef i NIVA og vannforsker Bjørn Faafeng var førstemann ut, og startet med et spennende foredrag som tok opp både det globale og lokale. Han kunne fortelle at FNs mål på verdensbasis innen 2015 er å halvere antallet personer som ikke hadde rent drikkevann 2003. Det vil si ca en milliard mennesker. Vi er på veg, men målet er på ingen måte nådd. Han nevnte en rekke land der man arbeider med å forbedre tilstanden.

Problemene og utfordringene står mildest talt i kø. Etter dette ble det fokusert på vannets unike egenskaper enten i væskeform, damp, is eller snø.

Vi kan nevne den sterke oppløsningsevnen, den spesielt sterke overflatehinnen og stor varmekapasitet (lang tid å varme opp eller kjøle ned). Vann gir også beskyttelse mot radioaktiv stråling i skyform, og har egenvekt som er størst ved +4 grader, noe som gjør is lettere enn vann så is flyter.

Dette gjør vann levelig om vinteren for mange dyr. Snø og is isolerer dessuten og gir lunhet for dyr under snøen. Ellers kan vi nevne den vakre sekskantede krystallstrukturen og snøens uendelige endring i struktur alt etter temperatur. I spørsmålsrunden som fulgte etter foredraget var det mange som tok ordet.

Neste ut var tidligere styremedlem i ØV, Trine Johnsen, og Tor Holtan Hartwig som hhv snakket og viste bilder om mange av prosjektene og aktivitetene vedrørende Miljøprosjekt Ljanselva, som har pågått i over 10 år. Det startet med Rusken-aksjoner med rydding av elveløpet og fortsatte med årlige ryddeaksjoner, merking av kultursti, gjenoppbygging av Sagstua med dam, fisketrapp under Mosseveien og mye mer. Nylig ble en reguleringsplan for elva ferdig. Den sikrer bl.a. vern mot utbygging av elvebreddene. Også de lokale skolene er involvert i vernet av elva ved å ha hver sin strekning som sitt ansvar og til bruk i undervisningen. Det lokale engasjementet er en viktig faktor for gjennomføring av offentlige tiltak og at saker følges opp i praksis. Arbeidet med Ljanselva har også inspirert til stiftelsen av Oslo Elveforum, som er en felles overbygning for 13 elveforeninger i Oslo, som på hver sitt vis arbeider for livet i og rundt elvene. Det er i de østlige bydeler det har skjedd mest med å gjenskape Oslos elver.

Som en verdig avslutning på kvelden viste styremedlem Oddvar Rolstad forsamlingen flotte stemningsbilder av vann til alle årstider i Marka. Det minnet oss på den store gleden og kjærligheten vi alle har til Marka og vannene. Men i tillegg til de gode opplevelsene ble kvelden en viktig påminnelse om vannets viktige funksjon i samfunnet.

Betraktninger om dyreliv fra hytteveggen

Av Lise Henriksen

Tåkegrå novemberstemning over Rausjø og den nybygde beverhytta. Foto: Lise Henriksen

Den 26. november 2003 er været temmelig ufyselig med tåke og regn. Tåka har liksom en lei tendens til å bli hengende fast over Rausjø. Men senest i går lå landskapet vinterstemt med snøtunge trær, etter sesongens første snøfall for tre dager siden – og jeg fikk denne eiendommelige følelsen av at julen er i anmarsj.

Her jeg sitter, storkoser jeg meg innendørs mellom hyttas lune tømmervegger, og titter ut av stuevindue rett ned på beverhytta rundt trevde meter unna. Fra godstolen ved peisen har jeg orkesterplass. Beverhytta er ny av året – et artig byggverk. Hytta hviler mot land og er blitt forbausende stor i løpet av høsten, med et slags vedheng stikkende utover i vannet. Det er vinterforsyningen av mat; en diger vase

med greiner og tynne trestammer. Beveren er en flittig skapning, vi har hørt den gnage iherdig både kvelds- og nattetid. Opp en bratt skråning har den tråkket seg skikkelig sti, og i de steile skrentene langs vannet feller den trær så det minner om en slagmark. Faktisk kan beveren gå ganske langt oppover i terrenget etter mat (trær). Men den er sjeldnere ute i dagslys på denne årstiden enn om sommeren.

Fordypet i mine egne tanker blir jeg plutselig vår fire sangsvaner som går inn for landing rett nedenfor hytta, på åpent vann innenfor den tynne isen som har lagt seg litt lenger utpå. Det er et vakkert syn. Majestetisk svømmer de fram og tilbake, stopper og betrakter beverhytta, for så å ta vingene fatt i retning Børtervann el-

ler kanskje Øyeren. De kom som en liten åpenbaring denne blygrå novemberdagen. I sommer så vi forresten en sangsvanemor med to små, grå unger rastende på et lite skjær i Rausjø. For alt vi vet kan de ha hekket i området. Vi har sett dem før også. Ellers er det gråhegre og kanadagjess som er vanligst heromkring av større fugler. Laksanda er også blitt tallrik i de fleste vann rundt om i Østmarka. Og vi har vært så heldige og få se både storlom og smålom, i henholdsvis Sør-Elvåga og Ramstadsjøen.

Her jeg sitter holder jeg oppsyn med fuglebrettene utenfor. Etter at solsikkefrøene kom på plass ble det liv og røre og hard konkurranse, for her er det den sterkeste rett som gjelder. Alle meisertene, så nær som stjertmeis, har gjestet brettet i dag. De artigste er nok toppmeis og spettmeis. Sistnevnte er virkelig noe for seg sjøl. Tre nøtteskriker har jeg sett i dag, foruten en dompaphunn, flere grønnfinker, en flaggspett og en knøttliten trekryper, som meisene jager vekk. Det er forresten ikke mer enn fem uker siden vi hørte orrhanen buldre borte i Nordbyåsen. Ikke helt etter årstiden, men uvanlig er det ikke. En januardag for et par år siden hadde vi den sjeldne opplevelsen å se en flokk på kanskje hundre sisik i oretreet nedenfor hytta.

Gauespor ser vi merkbart sjeldnere enn før, men faktisk har vi observert sporene nettopp nå i formiddag, bare 60-70 meter fra hytta vår. Sporene sirkler rundt ovenfor beverhytta, så gaupa har nok lyst på beversteik. Ifølge to gaueforskere med peileutstyr fra Norsk institutt for naturforskning, som vi traff midtsommer oppe i branntårnet i Kjerringhøgda, så streifet det

da to radiomerkete gauper omkring i Østmarka. Det var ei hunngaue med unge, som holdt seg ganske stasjonær i et kronglete terreng i Østmarkas indre strøk, og en hanngaue som streifet vidt omkring mellom Øst- og Sørmarka. Dessuten hadde en gaue tilhold i Fet og en i Østfold.

Før om årene kunne vi observere gauespor på nær sagt hver eneste tur, omtrent over hele Østmarka. Stadig labbet den rundt i de uveisomme Rausjøhøgdene. De runde potesporene smyer seg helst på vannene langs land i ly av terrenget, i en nærmest snorrett linje. Vinteren 1997 slo gaupa forresten et rådyr på isen rett nedenfor hytta vår; rester og blodflekker talte sitt tydelige språk. En voksen hunngaue slår ifølge gaueforskerne et rådyr hver 8. dag.

En spesiell opplevelse hadde vi en dag i mars året 2000, da vi på 5 cm nysnø kunne følge sporene etter to ulver i traktene nord for Tonevann. I og med den glimrende sporsnøen, var vi ikke et øyeblikk i tvil om at det virkelig var ulv. Senere fikk vi høre av flere at de mente å ha sett ulvespor på omtrent samme tid, både her, ved Skålsjøen og andre steder i Østmarka. En mann som i flere dager holdt på å snekre på ei hytte ved Tonevann, fortalte at han hadde sett to ulvelignende dyr luske av gårde i nærheten av der vi så sporene. Bikkjer var det neppe, for det fantes ikke folk i nærheten. Og så vidt jeg vet har fagfolk bekreftet at ulven fra tid til annen streifer gjennom Østmarka.

Rettelser til nr. 3-4 / 2003

I min turartikkel er det et par feil som bør rettes opp; den ene er en glipp fra min side: jeg skriver på s.10 at Mosjø-renna henger sammen med Mosjøen. Det riktige skal være at **Mosjørenna henger sammen med Rausjø**! Nederst på s. 12 står det at «et tråkk er en utmerket sti av vekslende størrelse og kvalitet ...» Det skal selvfølgelig stå at et tråkk er en **umerket** sti ...!

Lise Henriksen

Årets julegran Fra Østmarka til London

Av Even Saugstad

Kun det beste er bra nok når Oslo skal gi sin offisielle, årlige juletre gave til London. For andre år på rad ble treet felt i Østmarka.

Grana som hver jul går i gave fra Oslo kommune til London, ble sist jul plukket ut ved Mosjøen i Østmarka. Det drøyt 100 år gamle treet har de siste årene fått ekstra pleie, gjødsel og omsorg fra Friluftsetaten i kommunen. Gavetreet må fylle flere krav til form, tetthet, høyde og farge i tillegg til at det må stå nær bilvei.

Sju år gamle Will Banyard fra England vant Norgestur gjennom et barneprogram på BBC og fikk være med på å felle Londongrana. Her sammen med Lord Mayor of Westminster og Per Ditlev-Simonsen.

Årets julegavetre fra Oslo har vokst i over 100 år i Østmarka før den endte sine dager på Trafalgar Square i London.

I slutten av november var prominente gjester fra både Oslo og London samlet for å overvære trefellingen ved veistumpen som går fra Hella ved Rausjøen og opp til Mosjøen. Både Ordfører Per Ditlev-Simonsen, Lord Mayor of Westminster, Mrs. Jan Prendergast og den britiske ambassadøren Mrs. Mariot Leslie hadde tatt turen inn i den lett snødekte Østmarka denne dagen. Det hadde også en skoleklasse fra Klemetsrud og en klasse fra Den internasjonale skolen i Oslo som underholdt med norske og engelske julesanger. Så det var en stor forsamling som fylte dette vanligvis så rolige hjørnet av Østmarka.

Før Friluftsetatens folk tro til med maskinell kraft, fikk både norske og engelske prominente gjester prøve seg med en gammel tomannssag, til stor glede for det frammøtte pressekorpsset som blant annet besto av et TV-team fra BBC. Det 22 meter høye treet ble behørig heist på plass på en stor trailer og fraktet til Brevik hvor neste etappe gikk pr. båt.

Østmark-treet ble reist på Trafalgar Square hvor det 4. desember ble tent av ordfører Ditlev-Simonsen. Tradisjonen med juletre fra Norge til England startet i 1947 som en takk for god hjelp under krigen.

Også et annet av de offisielle gavetrærne har hatt sine røtter i Østmarkjord. Treet som ble gitt fra Oslo kommune til Rotterdam ble felt ved Skogsmåsan innenfor Ødegården i begynnelsen av desember. Sjømannskirken i Rotterdam har fått juletre fra Oslo siden 1951.

*Julegrana fra Østmarka på Trafalgar Square
14.12.03. Foto: Jan Saghaug*

Bokanmeldelse: Hilsen fra Oslomarka

Oddvar Rolstad

Even Saugstad har tidligere gledet oss med flere interessante «godbiter»; ikke minst Østmarka fra A til Å. Nå er han igjen på markedet med ei trivelig bok: Hilsen fra Oslomarka – Postkort fra de dype skoger.

Der det var turister, var det postkort, og turister og Markavandrere inntok Oslo-marka i større og større grad utover 1900-tallet. Et postkort ga turfolket et håndfast bevis på hvor turen hadde gått.

De fleste postkortene stammer fra perioden 1920-1940, men det er også eksempler fra 1905 og fram til våre dager. Det må ha vært en kamp mellom postkortutgiverne for å finne nye motiv, og boka presenterer hele Oslomarka, unntatt Romerikssåsen, gjennom gamle postkort.

I alt 180 postkort er samlet i boka, som i tillegg til de historiske bildene, har korte omtaler av plassene som blir presentert. I tilknytning til hvert kort er det et lite kartutsnitt hvor vedkommende plass er avmerket. De fleste kortene er ledsaget av et foto av nyere dato.

Du vil finne flest kort fra Nordmarka, men også Krokskogen, Vestmarka, Lillomarka og Østmarka er med. Fra Østmarka finner du kort fra Østmarksetra, Sara-bråten, Nøkle vann, Kattisa, Rustadsaga, Pettersbråten, Gullsmeden og Vangen.

Vi anbefaler boka på det varmeste og tror den kan inspirere til enda større bruk av Marka, og øke interessen for Oslomarkas spennende historie. Mer informasjon om boka finnes på forlagets nettsider: www.frie-fugler.no

Østmarkas Venner og æresmedlemmer

Lise Henriksen har gjort oss oppmerksom på følgende: «I «Nytt fra Østmarka» nr. 2-03 står det at foreningen nå har tre æresmedlemmer; Kai Ekanger, Kjell Staxrud og nyutnevnte Gunnar Jonassen. Imidlertid ble det allerede under 25 års-jubiléet i 1991 utnevnt to æresmedlemmer i Østmarkas Venner, som absolutt ikke bør bli glemt; det var foreningens første formann, Reidar Eriksen, som den gang var 85 år, og det var Håkon Hartmark (f. 1921), som ble rammet av slag for noen år siden og er på sykehjem. I årsberetningen for 1991 er de omtalt og avbildet.»

Østmarkas Venner beklager denne forglemmelsen sterkt. Flere av oss husker meget godt Håkon Hartmarks store innsats for foreningen.

Nytt Østmarkakart

Alle som bruker nordøstre del av Østmarka kan nå glede seg over et nytt turkart gitt ut av Østmarka Orienteringsklubb. Kartet dekker området fra riksvei 120 i øst, via Skårer/Blystadlia i nord til sør for Børtervann. I vest dekker kartet til Elvåga og Sandbakken.

Kartet er i målestokk 1:30.000 og har med alle opplysninger en venter å finne på turkart. Foruten stier, veier og løyper, er det tegnet inn serverings- og overnattingssteder, utsiktstopper, badeplasser og fornminner/severdigheter. Kartets bakside informerer om turmuligheter, og gir litt informasjon om Markas historie.

Kartet koster 100 kroner og selges hos bokhandlerne i Lørenskog, Strømmen og Lillestrøm samt Sporten på Metrosentret og Interflora Strømmen Storsenter.

Kartet kan også bestilles fra O-klubben. (www.ostmarkaok.no)

Også Oppsal IFs tradisjonsrike turkart i 1:25.000 kommer med ny, revidert utgave i løpet av våren. Det gjør også Statens kartverks Østmarkkart. Dette kartet blir gitt ut

i samarbeid med Turistforeningen Oslo og omegn, som blant annet lager turforslag på kartets bakside.

ES

Opplyst skispor rundt hele Nøklevann

Noen få meter ny lysløype ble i februar åpnet mellom Haraløkka på Bøler og parkeringsplassen ved Ulsrudvann. Denne lysløypebiten er bare 830 meter lang, men knytter sammen eksisterende løypenett slik at det nå er mulig å gå hele runden rundt Nøklevann i opplyste skispor. Det er Oslo kommune Friluftsetaten som står for den nye løypa i likhet med de andre lysløypene innenfor kommunens grenser.

ES

Betyr navnet Lutvann det rene vannet?

Av Hans Henrik Petersen

Hittil har ingen funnet en språklig sikker forklaring på navnet Lutvann. Gamle skriftformer som Luutvandet og Luutdalen viser at navnet, i alle fall av visse hjemmelspersoner, har vært uttalt med lang u. I skattelisten for Aker 1821/22 er den gamle plassen Lutt skrevet Luth, en form som tyder på at u'en har vært kort. Ettersom navn på vann og vassdrag ofte er eldre en navn på boplasser, kan den korte uttalen i plassen Lutt tyde på at Lutvann opprinnelig har vært uttalt med kort u. Dette spiller ikke på nåværende tidspunkt noen avgjørende rolle, men det kan komme til å gjøre det dersom det skulle lykkes å finne belegg for navnet i gamle, skriftlige kilder. Dessverre er skriftlige belegg mangelfulle i dag. Det kan likevel ha sin interesse å påpeke at i følge innfødte hjemmelspersoner fra Østre Aker har vannet med den beste drikkevannskvaliteten i området vært omtalt som Lutvann med kort u.

Det faktum at Lutvann i generasjoner har hatt ord på seg for å være usedvanlig rent, er meget interessant og kan gi oss en pekepinn på grunnbetydningen av stavelsen «lut» i navnet Lutvann. I noe eldre norsk kjenner vi uttrykkene «å være lutter øre» og «et lutred sin». Ordet er skriftlig belagt i gamle, germanske språk. Grunnbetydningen er «vasket, rensset eller ren»

I eldre dansk finnes «lutter vin» i betydningen «ublandet vin». På andre germanske språk har ordet betydningen «ren, ublandet, klar». Eldre dansk har også ordet

«lutendrank», kryddervin, som kommer fra middelnedertysk og opprinnelig hadde betydningen «avklaret vin».

I gammelnorsk (norrøn) ordbok er det ikke noe skriftlig belegg for ordet, men dette betyr ikke nødvendigvis at ordet ikke har vært brukt på norsk fra norrøn tid (ca. 700- ca 1350). En mulighet er også at det er kommet inn senere som dansk eller tysk låneord.

Ut fra foreliggende materiale er det derfor ikke urimelig å tolke navnet «Lutvann» som «det rene vannet». Jeg har forelagt denne teorien for en person i «Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap», som også omfatter det tidligere stadsnavnarkivet. Vedkommende avviste ikke teorien, men var heller ikke helt overbevist, en holdning jeg forstår. Det er viktig å presisere at navnet kan bety «det rene vannet», men at tolkningen ikke er uomtvistelig.

En innvending er at det ikke foreligger noen kjente belegg på andre stedsnavn med leddet «lut» i betydningen «klar, ren», selv om det finnes en rekke eksempler både i Norge og Danmark der «lut» med uklar betydning inngår i første ledd.

Navneforskere har tre andre mulige forklaringer på navnet Lutvann:

- Norrønt – hlutr, lut/lott, del, part av noe ettersom vannet var delt mellom flere eiendommer. Ingen overbevisende forklaring.
- Norrønt – lotr eller lútr, fremoverbøyd, nedbøyd. Betydningen kan være fordyp-

Lutvann sett fra sør. Foto: Steinar Saghaug

ning i terrenget, en forklaring som kan passe topografisk, men på ingen måte er noen overbevisende forklaring.

- Norrønt – lúta, falle, stupe, lute. I så fall må elven og Lutdalen ha fått navn før vannet. Denne forklaringen virker topografisk lite troverdig. Lutdalen er ikke spesielt bratt.

En forklaring går også ut på at navnet har forbindelse med det gamle vaske-middelet lut. Denne forklaringen forkastes kategorisk av språkforskere, men paradoksalt nok er den ikke galere enn at den etymologisk ikke er tatt ut av luften.

Lut er beslektet med lauga, vaske, som vi har i laugardagr, vaskedagen lørdag. Lauga er igjen beslektet med «lut» i betydningen ren, klar.

Vi har et vann til i Østmarka med leddet «lut»: Lut tjern ved Mosjøen i Enebakk. Her kan neppe «lut» ha betydningen for-

dypning i terrenget. Det er heller ikke meget som skulle tyde på at opprinnelsen har noe å gjøre med hlutr, lut/lott, eller luta, falle, stupe. Dette må bety at leddet «lut» ikke har samme betydning i alle norske stedsnavn. Derfor er det rimelig å hevde at vi må finne den språklige forklaringen på navnet Lutvann ut fra lokale forhold.

Det er et slikt moment som sannsynliggjør at leddet «lut» i Lutvann betyr «ren/rent». Det er det faktum at vannkvaliteten i uminnelige tider har hatt ry for å være usedvanlig ren og god, noe hydrologer kan bekrefte virkelig er tilfelle.

Ingen av de andre tolkningene gir en like sannsynlig forklaring på betydningen av navneleddet «lut». Men inntil vi finner sikre belegg, må vi leve med en viss usikkerhet og godta med større eller mindre grad av sannsynlighet at Lutvann bærer et navn som svarer til de faktiske, fysiske forhold – «Det rene vannet».

Årsberetning 2003

Styret framlegger med dette årsberetning for 2003.

Styrearbeid, utvalg og tillitsverv

Styrets sammensetning i perioden har vært:

Steinar Saghaug, leder	x
Johan Ellingsen, nestleder	x
Helga Gunnarsdóttir	
Arild Rambøl	x
Øyvind Pettersen*	
Jan Olav Nybo	x
Randi Hauger	

Varamedlemmer:

Finn Jensen*	x
Ida Elisabeth Hvoslef	x

Under Øyvind Pettersens utenlandsopphold (fra august 2003) rykket Finn Jensen opp som styremedlem, og Oddvar Rolstad har vært varamedlem.

Regnskap og medlemsarkiv:

Kristin Ohnstad	
Revisor: Erik Jøntvedt	x

Valgkomité:

Oddvar Rolstad, leder	x
Kai Ekanger	x
Trine Johnsen	x

(x bak navn viser at vedkommende står på valg på årsmøtet)

Styremøter

I perioden har det vært avholdt 6 styremøter. Også i denne perioden har det vært et nært samarbeid og god kontakt med andre frilufsorganisasjoner og offentlige etater. Styret og fagutvalgene har representert foreningen i fellesmøter, utredninger og arbeid innen foreningens formål. Uttalelser til myndigheter og andre instanser har vært utarbeidet av styret og/eller fagvalgene. Under Steinar Saghaugs fravær har Johan Ellingsen vært fungerende leder fra august 2003.

Representasjon og deltakelse

Steinar Saghaug og Johan Ellingsen har sittet i representantskapet i Oslo og Omland Friluftsråd (OOF). Steinar Saghaug sitter i valgkomiteen i OOF. Oddvar Rolstad er styremedlem i OOF. Gunnar Jonassen, Oddvar Rolstad og Kjell Staxrud har representert foreningen i Oslo og Omegn Turistforening, Skiforeningen og foreningen ØX. Johan Ellingsen representerte foreningen da ØX ble tildelt Den Norske Frilufsprisen 2003. Trine Johnsen har representert ØV i Miljøprosjekt Ljanselva. Rolf Eliassen har representert foreningen i underutvalg «Naturvern, biologisk mangfold, dyreliv og fisk» i forbindelse med Friluftsetatens revisjon av

Flerbruksplan for Osloomarka. Steinar Saghaug og Rolf Eliassen har representert foreningen i «Puttjerngruppa». Steinar Saghaug og andre har representert foreningen med foredrag og innledninger på møter og seminarer.

Medlemmer

Ved årsskiftet 2003/2004 hadde foreningen 2382 medlemmer, hvorav 143 organisasjoner og borettslag. Dette er en økning på 13 medlemmer i forhold til året før. Totalt er 176 medlemmer fjernet fra medlemsarkivet. Disse har enten gått bort, meldt seg ut eller er blitt strøket fordi de skylder to års kontingent. Østmarkas Venner har fire nålevende æresmedlemmer; Håkon Hartmark, Kai Ekanger, Kjell Staxrud og Gunnar Jonassen.

Styret arrangerte seks vervesøndager ved innfallsporene til Østmarka i løpet av våren og høsten, hvor en informerte om foreningen og vervet nye medlemmer. I tillegg har medlemmene deltatt i vervingen. Resultatet av dette arbeidet var 189 nye medlemmer i 2003.

Kontingenten

Kontingenten har i 2002 vært på kr 100 for vanlige medlemmer og kr 200 for organisasjoner og borettslag. Styret foreslår at kontingenten beholdes uendret.

Økonomi

Foreningens økonomi er tilfredsstillende. Tilskudd og gaver førte til kr. 4.788,- i merinntekter i forhold til budsjettet. Det alt vesentlige av utgiftene har også i denne perioden gått til trykking og utsendelse av medlemsbladet Nytt fra Østmarka, selv om disse er noe redusert i forhold til budsjettet pga at styret valgte å slå sammen nr 3 og 4 til et dobbeltnummer. Inkludert i utgiftene til medlemsbladet er også trykking av innbetalingsblanketter for medlemskontingent, som nå sendes ut sammen med bladet. Årsresultatet viser et overskudd på kr. 41.808. Regnskap for 2003, revisjonsberetning og styrets forslag til budsjett for 2004 følger vedlagt.

Fagutvalg

Foreningen har følgende utvalg: Skog- og kulturminneutvalget (**Øyvind Pettersen**/ Oddvar Rolstad, Finn Jensen, Ida Elisabeth Hvoslef og Randi Hauger), Plan- og markagrensutvalget (**Jan Olav Nybo**, Arild Rambøl, Ida Elisabeth Hvoslef og Johan Ellingsen) og Redaksjonsutvalget (**Helga Gunnarsdóttir**, Øyvind Pettersen og Johan Ellingsen). Det vises til egne avsnitt fra fagutvalgene nedenfor.

Skog- og kulturminneutvalget

Det har ikke skjedd dramatiske inngrep i skogsammenheng siden forrige årsberetning. Både i Oslo kommuneskoger og i Losbyskogen, som er de to store grunneierne i Østmarka, blir «spillereglene» fulgt så vidt vi har erfart.

Når det gjelder de enkelte saker skogutvalget har behandlet nevnes:

- Østmarkas Venner har sluttet seg til Friluftsrådets uttalelse når det gjelder ny skoglov.
- Østmarkas Venner har deltatt i arbeid med revisjon av Mål og Retningslinjer for Oslo kommuneskoger.

- Østmarkas Venner har deltatt ved befaringslysøyper ved Bjørndal og Haraløkk-Østmarksetra.
- Østmarkas venner deltok på årets Markadag i regi av Det norske skogselskap og Friluftsrådet, der «Jakt i Oslo kommuneskoger» var et av emnene.
- Østmarkas Venner har deltatt ved befaringslysøyper ved Halsjødammen til Lombardiet på østsiden av Halsjøen.
- Rustad idrettslag har fått gjennomslag for utbedring og utvidelse av løypenettet ved Skullerudstua. Østmarkas Venner har sammen med Friluftsrådet vært med på flere befaringslysøyper og uttalelser i den sammenheng.
- Østmarkas Venner har deltatt på befaringslysøyper ved Lutvann i forbindelse med utvidelse av vei og bygging av brygge ved Lutvann.

Østmarkas Venner har fulgt opp arbeidet med utvidelsen av golfbanen ved Krokhol. Golfbanen ligger innenfor Markagrensen.

I anledning av at 2003 var FNs ferskvannsårr, sendte ØV 15. mai en søknad til Samarbeidsrådet for Naturvernsaker for å få midler til å sette opp skilt ved kulturminnene og fundamentrestene fra mølle- og sagvirksomheten i Ellingsrudelva ved Nuggerud. Even Steen, eier av Ellingsrud gård, drev på 1700- og tidlig 1800-tall mølle og tre sager her. Det ble innvilget kr. 5000,- som skal gå til formålet i løpet av våren 2004. Fridtjof Funder er primus motor i dette arbeidet.

Plan- og markagrenseutvalget

Atkomst til Østmarka fra Ekebergdalen i Enebakk

Østmarkas Venner avholdt i mars 2003 et møte med de to grunneierne som til nå har motsatt seg at det anlegges en sti som muliggjør atkomst til Østmarkas stinett fra Ekebergdalen. Seinere ble det også avholdt en befaringslysøyper med skogbrukssjefen der man så på mulige alternativer. Saken følges opp våren 2004.

Kølabånn i Enebakk

Kølabånn er en av de få gjenværende plassene i skogen i Enebakk. Plassen ble fraflyttet i 1955, og har tidvis vært brukt som serveringssted for skiløpere. Snart 50 år etter fraflyttingen haster det med å redde plassen! Østmarkas Venner har vært i kontakt med eieren av plassen for å diskutere muligheten for å sette i stand husene, eventuelt i samarbeid med DNT Oslo og Omegn. Plassen ligger gunstig til med tanke på å inngå i DNT Oslo og Omegn sitt hyttenett. Enebakk kommune jobber også med å framføre et løypenett gjennom hele Enebakk parallelt med RV 120. Neste vinter vil man forhåpentligvis knytte hele kommunen sammen med en trase som kan prepareres uavhengig av løype over islagt vann. Dette aktualiserer igjen Kølabånn som ligger langs den planlagte traseen. Saken følges opp med DNT Oslo og Omegn og grunneier.

Sørli gård som Barnas Friluftsgård?

Østmarkas Venner ble i fjor gjort oppmerksom på at plassen Sørli ved Nøkle vann i fjor vinter sto ledig. Plassen er i svært god stand, og innmarka er inngjerdet og inngår i et beiteprosjekt som Friluftsetaten driver i samarbeid med Norges Vel. Vårt forslag til Friluftsetaten er at gården med sin ideelle beliggenhet like ved bebyggelsen på Bøler, tas i bruk som en Barnas Friluftsgård med særlig vekt på natur og friluftsliv. Plassen er i skrivende stund igjen midlertidig bebodd og vårt forslag er oversendt gruppa som arbeider med den nye flerbruksplanen for Oslo kommune skoger.

Konsesjon for overføring av vann fra Nøkle vann til Østensjøvannet

Vann- og avløpsetaten i Oslo kommune søkte om konsesjon for å kunne fortsette å overføre vann fra Nøkle vann til Østensjøvannet. I høringsuttalelsen i 2002 gikk ØV imot en passiv overføring av vann av hensyn til Ljanselva og Nøkle vann. Videre stilte vi krav om et manøvreringsreglement for Nøkle vann og at en eventuell konsesjon kun måtte gjelde i fem år. Østmarkas venner mottok høsten 2003 NVEs konsesjon for ovennevnte sak. Østmarkas Venner er fornøyd med konsesjonsvilkårene og mener at NVE har greid å foreta en balansert avveining mellom to meget viktige natur- og friluftsområder. Vi er spesielt godt fornøyd med at friluftinteressene rundt Nøkle vann sommerstid er tillagt stor vekt slik at badeplassene ikke forringes av lav vannstand. Videre er vi glade for at konsesjonen er tidsbegrenset til 10 år og at Ljanselva sikres minstevannføring.

Andre saker:

- Kommunen hadde søkt om å få anlegge trialbane innenfor Marka ved Skullerud skole til bruk av fritidsklubben. Østmarkas Venner har foreslått nytt område for trialbanen utenfor Marka, noe som resulterte i befarings og videre planbehandling.
- Østmarkas Venner har sendt brev til kommunen i forbindelse med stor «Lavvo» i Østmarka ved Vestergård i Rælingen.
- Østmarkas Venner har gått mot omregulering av Trosteruddammen i Hellerud bydel
- Østmarkas Venner har uttalt seg til melding om Vestegård golfbane i Rælingen. Vi har pekt på at planområdet ligger kloss inntil Marka, og bedt tiltakshaver flytte planområdet østover for å unngå Marka og et kommunalt avsatt landskapsvernområde. Vi har også bedt om grundig kartlegging av flora, fauna, geologi, kulturminner og friluftsliv.

Redaksjonsutvalget

«Nytt fra Østmarka»

Foreningens medlemsblad «Nytt fra Østmarka» blir gitt ut fire ganger i året. Medlemsbladet sendes alle medlemmer samt til en rekke organisasjoner, politikere og medier. Bladet redigeres av et redaksjonsutvalg. I 2003 utkom bladet 3 ganger fordi nr 3 og 4 ble slått sammen til et dobbeltnummer høsten 2003. Foreningen får mange positive tilbakemeldinger på medlemsbladet.

Ny vervebrosjyre

Vår vervebrosjyre er revidert og trykket opp i 10.000 eksemplarer. Den er blant annet tilgjengelig på stuen i Østmarka.

Ny nettside

Østmarkas Venner fikk ny og moderne nettside våren 2003. Jan Saghaug er nettredaktør.

Romeriksporten og Østmarka.

Foreningen holder fortsatt beredskap via «Puttjerngruppa». Jernbaneverket har ansvaret for å overvåke og følge opp områdene som er berørt av Romeriksporten. Et automatisk overvåkingsopplegg viser til enhver tid trykk og vannmengde i grunnen. Det lekker fortsatt like mye ned i tunnelen fra Puttjernområdet og Lutvann som da tettingen ble avsluttet, men området holdes kunstig i live av et vanninnfiltrasjonsanlegg som presser vannet opp igjen. Det er grunnen til at vannstanden nå holdes oppe og Nordre Puttjern har vann igjen.

Arrangementer

Årsmøte 25. mars

Årsmøtet ble avholdt på Skullerudstua 25. mars 2003. På årsmøtet ble Gunnar Jonassen utnevnt til æresmedlem i Østmarkas Venner. Etter det formelle årsmøtet kåserte Even Saugstad og viste flotte lysbilder fra Østmarka.

7. juni på Sarabråten

Tradisjonen tro ble det avholdt minnestund på Sarabråten, i år 10. juni, denne gang med nærmere 200 frammøtte. Kai Ekanger ledet minnestunden, godt assistert av Braathens Bedriftskor og Østre Aker Musikkorps. Kveldens hovedtaler var Thorvald Stoltenberg, som manet til fred og forbrødring. Minnestunden ble avsluttet av Steinar Saghaug. Arrangementet er nærmere omtalt i Nytt fra Østmarka nr. 3-4/2003. Arrangementet var en del av Oslo Miljøfestivals program.

Sommernatt på Tonekollen

Østmarkas Venner inviterte sine medlemmer til «Sommernatt på Tonekollen» natten mellom 27. og 28. juni. Deltakerne fikk med seg solnedgangen over Tonevann, hvor de slo leir før natten senket seg over skog og vann. Oppstigningen startet klokka tre, med duftende nattfiol og liljekonvall langs stien til Tonekollen, og endte i en enestående utsikt fra Tonekollen over Østmarkas blånende åser. Soloppgangen ble et høydepunkt, før de 17 vandrerne returnerte gjennom hjertet av Østmarka. Turen er også omtalt i Nytt fra Østmarka nr. 3-4/2003.

Høstmøte: Vann i lokalt og globalt perspektiv

ØV inviterte til høstmøte for medlemmene på Skullerudstua 3. november. Første foreleser var vannforsker og info-sjef på NIVA, Bjørn Faafeng, som snakket om erfaringer med vann på globalt nivå, samt egenskaper og opplevelsesmessige kvaliteter. Neste foredrag ble holdt av Trine Johnsen og Tor Holtan Hartwig, som informerte om det mangeårige og resultatpregede arbeidet med Miljøprosjekt Ljanselva. Til slutt fortalte Oddvar Rolstad om sine opplevelser ved vann i Marka. Det var satt av tid til kommentarer, som ble mange og viste et livlig engasjement. Diskusjonen og de ca 70 frammøtte fortalte om en økende bevissthet rundt vannets betydning for oss alle – på så mange plan. Møtet er omtalt i Nytt fra Østmarka nr 1/2004.

REGNSKAP 2003 OG BUDSJETT 2004

DRIFTSINNEKTER	2003	Budsjett	2002	Budsjett 2004
Kontingenter	225,110.00	230,000.00	221,990.25	245,000.00
Tilskudd/gaver	12,500.00		7,500.00	
Renteinntekter	7,178.07	10,000.00	8,927.36	5,000.00
SUM INNEKTER	244,788.07	240,000.00	238,417.61	250,000.00

DRIFTSKOSTNADER				
Lønn/arb.giver avg.	28,525.00	45,000.00	22,820.00	50,000.00
Honorarer		5,000.00	4,100.00	
Møter/tilstelninger	24,908.00	17,000.00	17,588.00	25,000.00
Medlemsblad	88,662.00	105,000.00	101,864.00	105,000.00
Trykkeriutgifter	16,492.00	10,000.00		
7. juni arrangement	9,156.00	10,000.00	7,906.00	10,000.00
Kontorrekvisita	489.00	7,000.00	7,514.00	5,000.00
Porto	22,949.86	30,000.00	27,466.22	40,000.00
Andre kostnader	11,798.50	11,000.00	8,827.50	10,000.00
Kulturminne Ellingsrud				5,000.00
SUM KOSTNADER	202,980.36	240,000.00	198,085.72	250,000.00
pr. 31.12.03	41,807.71	0	40,331.89	

		2002	2003
EIENDELER	Kasse	0.00	0.00
	Driftskonto	67,643.45	86,388.09
	Skattetr konto	289.04	22,807.11
	Høyrentekonto	138,307.21	144,869.21
	Fordringer	562.00	570.00
		206,801.70	254,634.41
GJELD	Offent.avg/forskuddsskatt	2,820.00	28,845.00
	Leverandørgjeld	20,000.00	0.00
		22,820.00	28,845.00
	Egenkapital 1.1	143,649.81	183,981.70
	Årets resultat	40,331.89	41,807.71
	Egenkapital 31.12.	183,981.70	225,789.41
SUM GJELD EGENKAPITAL		206,801.70	254,634.41

1. januar 2017

Østmarkens Venner

REVISJONSRAPPORT TIL REGNSKAPSÅRET 2016

Vår pålydende årsregnskap er for Østmarkens Venner for regnskapsåret 2016, som vi har
revisert etter pkt. 11.606. Årsregnskapet består av årsregnskap og balanse. Årsregnskapet er
avgitt av Østmarkens Venners styre. Vi oppga en tilstrekkelig usikkerhetsmargin
forholdet mellom vår revisjonsberetning.

Vår pålydende årsregnskap er sammen med årsregnskapet og godkjent årsregnskap
for Østmarkens Venner og årsregnskapet for Østmarkens Venner, som er godkjent
av regnskapet i de enkelte år, og tilstrekkelig usikkerhetsmargin. Revisjonen er laget i henhold til
delene av materialet som underlegges informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de berørte
regnskapsoppgaver og relevante regnskapsoppgaver, samt vurdering av årsregnskapet og
pålydende årsregnskapet. I den grad det følger av godkjent årsregnskap, om årsregnskapet
er godkjent, vurdering av årsregnskapet, informasjon om og godkjent årsregnskap, og om
årsregnskapet.

Vår beretning:

- 1. årsregnskapet er godkjent i henhold til lov om revisjon og godkjent årsregnskap, og Østmarkens
Venner har godkjent årsregnskapet 31. desember 2016 og for resultatet i årsregnskapet i
årsregnskapet med godkjent årsregnskap.
- 2. styret har opplyst om pålydende årsregnskap og godkjent årsregnskap, og
godkjent årsregnskap i henhold til lov om revisjon og godkjent årsregnskap, og
godkjent årsregnskap.

St. 6. februar 2017

Revisjonselskapet Jontvedt AS

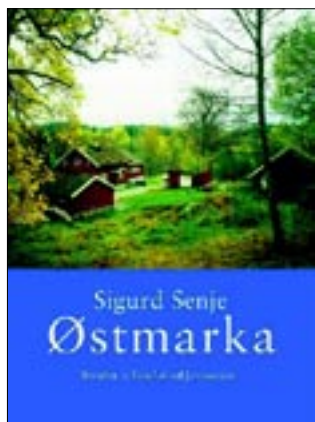

Erik Jontvedt
Revisjonselskapet Jontvedt AS

NYUTGAVE AV DEN KLASSISKE BOKEN OM

Østmarka

Sigurd Senje

Revidert av Finn Erhard Johannessen

Ny revidert utgave av Sigurd Senjes bok om Østmarka (1974, 1987). Nyutgaven er utvidet særlig med hensyn til det historiske stoffet. Her er fyldige kulturhistoriske kapitler om de tre områdene Losby, Rausjømarka og Sarabråten, og presentasjon av geologi, plante- og dyreliv. Beskrivelsen av bruken av marka opp igjennom tidene omhandler setring, husmannsplasser, sagbruksvirksomhet, tømmerfløting og friluftsliv. Boken gir fine turbeskrivelser og frodige portretter av eneboere og andre originaler som har hatt tilhold i Østmarka.

Her er natur-, kultur- og lokalhistorie samlet i en bok. Rikt illustrert.

Boken er utgitt i samarbeid med Østmarkas Venner.

ISBN 82-7981-026-9

Innb., kr 298,-

Boken kan kjøpes i bokhandelen.

Medlemspris Østmarkas Venner **kr 250,-**

JA, jeg vil gjerne bestille ... eks. av boken
Østmarka á kr 250,-

Navn.....

Adresse.....

Postnummer/sted.....

Bestillingen kan også faks til
forlaget, 23 13 69 39
Fritt tilsendt

Kan
sendes
ufrankert
i Norge

Svaravtale nr. 171 112-53
Forlaget Bonytt
Solli
0201 Oslo

Et **B**-blad

Returadresse:
Østmarkas Venner
Postboks 129 Tveita
0617 Oslo

Even Saugstad:

HILSEN FRA OSLOMARKA

Østmarka og resten av Osloomarka presentert gjennom korte tekster og 180 historiske postkort.

Bestill nå og få med 4 gamle postkort (opptrykk)!

Historiske
markabilder

Du får boka også i bokhandlene og kan lese mer om den på www.frie-fugler.no

Ja, jeg bestiller:

..... eks «Hilsen fra Osloomarka», kr. 278,- (+ 4 gamle postkort!)

..... eks «Østmarka fra A til Å», kr. 215,- (medl.pris) eks «Sykkelturer i Oslo», kr. 178,-

Navn:

Adresse:

Postnr./-sted:

Kupongen sendes til: Frie Fuglers Forlag, Postboks 69 Bøler, 0620 Oslo. Eller til faks: 22 26 00 90 / e-post: bestilling@frie-fugler.no.
Bøkene sendes fraktfritt sammen med giro. Beregn en ukes leveringstid.

Slå ring om Østmarka!

Du som vil støtte Østmarkas Venner, bli medlem! Skriv navn og adresse her, klipp ut denne annonsen og send den til: Østmarkas Venner, Boks 129 Tveita, 0617 Oslo

Navn: _____ Telefon: _____

Adresse: _____

Postnummer: _____

Kontingenten er kr. 100 per år. Borettslag, bedrifter og organisasjoner kr. 200 per år.
Blankett vil bli tilsendt etter innmelding.

Besøk våre nye hjemmesider: www.ostmarkasvenner.no

SLÅ RING
OM
ØSTMARKA